

รายงานการวิจัย
เรื่อง
แนวทางการบริหารจัดการของกลุ่มผู้ผลิตสินค้า
หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดตาก

โดย

นางสาววิภาดา มุกดา

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

2556

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

รายงานการวิจัย

เรื่อง

แนวทางการบริหารจัดการของกลุ่มผู้ผลิตสินค้า
หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดตาก

โดย

นางสาววิภาดา มุกดา

(คณะวิทยาการจัดการ ศูนย์การเรียนระนอง 2)

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

2556

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

(งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ปีงบประมาณ 2556)

หัวข้อวิจัย	แนวทางการบริหารจัดการของกลุ่มผู้ผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดตาก
ผู้ดำเนินการวิจัย ที่ปรึกษา	นางสาววิภาดา มุกดา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. บุรพร กำบุญ นางพรรณทิพย์ ไชยชนะ
หน่วยงาน ปี พ.ศ.	ศูนย์การเรียนรู้ระนอง 2 มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต 2556

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาลักษณะการบริหารจัดการของกลุ่มผู้ผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดตาก 2) เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการของกลุ่มผู้ผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดตาก กลุ่มตัวอย่างเป็นกลุ่มผู้ผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ที่มาลงทะเบียน จำนวนทั้งสิ้น 180 กลุ่ม ผู้ให้ข้อมูลคนสำคัญในการวิจัยเชิงคุณภาพ จำนวนทั้งสิ้น 10 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น สถิติที่ใช้ในงานวิจัย ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการสังเคราะห์เนื้อหาด้วยการจัดลำดับ

ผลการวิจัยพบว่า

1. กลุ่มผู้ผลิตสินค้าส่วนใหญ่เป็นประเภทผ้าและเครื่องแต่งกาย จำนวน 73 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 40.6 ลักษณะของผู้ผลิตเป็นผู้ผลิตชุมชนที่เป็นเจ้าของรายเดียว จำนวน 91 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 50.60 ระดับผลิตภัณฑ์ส่วนใหญ่เป็นระดับไม่มีดาว จำนวน 89 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 49.40 เป้าหมายการดำเนินงานส่วนใหญ่เป็นรายได้เสริม จำนวน 93 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 51.70 จำนวนสมาชิกภายในกลุ่มส่วนใหญ่มีสมาชิกภายในกลุ่ม 1 - 10 คน จำนวน 135 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 75.00 ระยะเวลาการจัดตั้งกลุ่มส่วนใหญ่ 1 - 3 ปี จำนวน 42 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 23.30 ยอดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของกลุ่มเฉลี่ยต่อเดือนส่วนใหญ่น้อยกว่า 10,000 บาท จำนวน 58 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 32.20 สถานที่จำหน่ายผลิตภัณฑ์ส่วนใหญ่จำหน่ายที่ร้านค้าตนเอง จำนวน 117 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 40.07 การจัดสรรกำไรจากการดำเนินงานของกลุ่มส่วนใหญ่เก็บไว้เป็นทุนในการดำเนินงาน จำนวน 177 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 57.84

2. ในภาพรวมการบริหารจัดการของกลุ่มผู้ผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับดังนี้ ลำดับที่ 1 การบริหารจัดการด้านวัตถุดิบ (Material) ลำดับที่ 2 การบริหารจัดการด้านเครื่องจักร (Machine) ลำดับที่ 3 การบริหารจัดการด้านการเงิน (Money) ลำดับที่ 4 การบริหารจัดการด้านตลาด (Market) ลำดับที่ 5 การบริหารจัดการด้านวิธีการ (Method) และลำดับที่ 6 การบริหารจัดการคน (Man)

3. แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการให้กับผู้ผลิตสินค้า ได้แก่

3.1 การบริหารจัดการด้านคน หน่วยงานควรเข้ามาช่วยเหลือให้ความรู้เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่การแบ่งงานกันทำ แล้วฝึกอบรมทักษะการผลิตให้กับสมาชิกในกลุ่มให้มีความเชี่ยวชาญ และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

3.2 การบริหารจัดการด้านการเงิน ควรมีการจัดหาแหล่งเงินทุนเงินกู้ยืมที่มีอัตราดอกเบี้ยต่ำให้กับกลุ่มผู้ผลิต ควรจัดฝึกอบรมในด้านการจัดการทางการเงินตามหลักการบัญชีที่ถูกต้อง

3.3 การบริหารจัดการด้านวัตถุดิบ หน่วยงานควรให้ความรู้ คำแนะนำ ฝึกอบรมพัฒนาปรับปรุงกระบวนการผลิตต่าง ๆ ตลอดจนช่วยเหลือด้านการหาวัตถุดิบอื่น ๆ ที่หาได้ในท้องถิ่นเข้ามาทดแทนและสามารถแปรรูปวัตถุดิบที่เหลือจากการผลิตสร้างมูลค่าเพิ่มให้เกิดประโยชน์คุ้มค่ามากที่สุด หรือโดยการสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงในกลุ่มผู้ผลิตประเภทเดียวกันหรือประเภทอื่น ๆ เพื่อให้มีการใช้ทรัพยากรร่วมกัน

3.4 การบริหารจัดการด้านวิธีการ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเข้ามาช่วยเหลือให้ความรู้เกี่ยวกับการกำหนดโครงสร้าง การกำหนดกฎระเบียบข้อบังคับการปฏิบัติงานภายในกลุ่ม และผู้ผลิตควรมีการติดต่อประสานงานระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ แล้วเฝ้าหาโอกาสในการสร้างเครือข่าย เพื่อร่วมกันกำหนดมาตรฐานของผลิตภัณฑ์ให้มีทิศทางในการผลิตที่ถูกต้อง

3.5 การบริหารจัดการด้านตลาด ควรให้หน่วยงานจัดอบรมให้ความรู้เพิ่มเติมในการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ให้มีคุณภาพมาตรฐาน ขยายช่องทางการจำหน่ายสินค้า OTOP ให้มากขึ้นทุกรูปแบบเพื่อเพิ่มโอกาสและช่องทางในการเข้าถึงผู้บริโภค การตั้งราคาสินค้าควรที่จะกำหนดราคาสินค้าให้เหมาะสมกับตลาด ส่วนด้านการประชาสัมพันธ์ควรมีการโฆษณาประชาสัมพันธ์ให้กับผู้บริโภคได้รับทราบโดยผ่านจากสื่อต่าง ๆ เช่น ใบบลิว วิทยุ โทรทัศน์ท้องถิ่น เว็บไซต์ เป็นต้น

3.6 การบริหารจัดการด้านเครื่องจักร หน่วยงานควรเข้ามาให้คำแนะนำในการวางแผนการผลิตทุกขั้นตอน ฝึกให้สมาชิกเรียนรู้ คัดเลือกเครื่องมือ เครื่องจักรและอุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิตให้เหมาะสมกับการทำงาน การตรวจสอบเครื่องมือก่อนการใช้งานทุกครั้ง การบำรุงรักษาเครื่องมือเครื่องจักรเพื่อยืดอายุการใช้งานยาวนาน

Research Title	Guidelines Management of Product Manufacturing Group on One Tambon One Product in Tak Province
Researcher	Ms. Wipada Mukda
Research Consultants	Associate Professor Doctor Buraporn Kumboon Mrs. Panthip Chaichana
Organization	Ranong 2 Center, Suan Dusit Rajabhat University
Year	2013

This research aimed 1) to study the management of product manufacturing group on One Tambon One Product in Tak Province 2) to propose the guidelines for management development of product manufacturing group on One Tambon One Product in Tak Province. The quantitative samples were product manufacturing group One Tambon One Product for 180 groups. The samples in this qualitative research for 10 people. The tools of research are questionnaires created by researcher and interviews to collect data. The statistics for data analysis are percentage, means, and standard deviation. The results were as follows :

1. The major of manufacturer is fabric and apparel with 73 groups (40.6%). The characteristic of manufacturer is one-owned community vendor with 91 groups (50.6%). The degrees of product are mostly no stars with 89 groups (49.4%). The goal of operation is extra income with 93 groups (51.7%). The quantities of members within the group are between 1 and 10 people with 135 groups (75%). The period to found the group in 1-3 years with 42 groups (23.3%). Average sales per month are less than 10,000 baht with 58 groups (32.2%). The places for distribution are mostly at owned stores themselves with 117 groups (40.07%). The allocation of operating profits is mostly kept in the capitalization process with 177 groups (57.84%).

2. In overall of the product management of community products maker's group on One Tambon One Product at a high level. When considering in all aspects are in high level. In the following order are material management machine management money management marketing management method management and human resource management.

3. The management guidelines for manufacturer are

3.1 Human resource management – organization should support knowledge about the role in division of labor. Train group members in the production skill to be expert, creative and initiative.

3.2 Financial management – should provide the source of investment funds, credits with low interest rate for the group. Train to make financial statements in the accounting standard.

3.3 Material management – organization should support knowledge, advice, productive development training, throughout substitute material provision in local and transform material remaining from production to make value-added for the most useful. Or create the network connect the group in the same product or others for the synergy of resource.

3.4 Method management – the relevant organizations should support the knowledge about structural setting, practical and regulation setting in the group. Manufacturers should coordinate between organizations and seek opportunity to create a network for the product standard setting in the right direction.

3.5 Marketing management – organization should train for the additional knowledge in product development to have quality standard. Expand the distribution channels of OTOP products in all channels to increase the opportunity to access the consumers. Price setting should be appropriate with the market. Public relations should have advertise to the consumers by social media such as brochures, radio, local TV, website.

3.6 Machine management – organization should support advice in production planning in all processes. Train members to learn and select the tools, machines and equipments in production appropriate with works. Always check the tools before use. Have tools and machines maintenance for long period useful life.

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยเรื่อง “แนวทางการบริหารจัดการของกลุ่มผู้ผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดตาก” ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีจากการสนับสนุนทุนวิจัยของมหาวิทยาลัยฯ ตลอดจนการให้คำปรึกษา การตรวจสอบแก้ไขและข้อเสนอแนะอย่างดียิ่งจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. บุรพร กำบุญ และนางพรรณทิพย์ ไชยชนะ ซึ่งเป็นประธานกรรมการเครือข่ายสินค้า Otop ภาคเหนือที่ได้ให้คำแนะนำข้อคิดเห็นต่าง ๆ ในการวิจัยเพื่อให้งานวิจัยมีความสมบูรณ์มากขึ้น ผู้วิจัยขอขอบคุณมา ณ ที่นี้ด้วย

ในการดำเนินงานวิจัยผู้วิจัยได้รับความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจากพัฒนาการอำเภอ นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการทุกท่านและกลุ่มผู้ผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดตาก ที่ได้ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการตอบแบบสอบถาม ตลอดจนผู้ที่มีได้กล่าวมา ณ ที่นี้ ซึ่งทำให้งานวิจัยฉบับนี้มีความชัดเจนและสำเร็จลุล่วงอย่างสมบูรณ์

สุดท้ายที่สำคัญที่สุดคือ สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ที่ให้ทุนอุดหนุนการวิจัยครั้งนี้

วิภาดา มุกดา
2556

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	(ก)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	(ค)
กิตติกรรมประกาศ	(จ)
สารบัญ	(ฉ)
สารบัญตาราง	(ช)
สารบัญภาพ	(ณ)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญ	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
ขอบเขตการวิจัย	3
คำจำกัดความที่ใช้ในงานวิจัย	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการ	7
แนวคิดเกี่ยวกับธุรกิจชุมชน	19
แนวคิดเกี่ยวกับโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์	22
ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดตาก	28
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	32
กรอบแนวคิดในการวิจัย	37
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	38
ประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง	38
การเก็บรวบรวมข้อมูล	39
เครื่องมือในการวิจัยและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	40
การวิเคราะห์ข้อมูล	41

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิจัย	43
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับกลุ่มผู้ผลิต	43
ตอนที่ 2 การบริหารจัดการของกลุ่มผู้ผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์	46
ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ	53
ตอนที่ 4 แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการของกลุ่มผู้ผลิต สินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดตาก	54
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	57
สรุปผลการวิจัย	57
อภิปรายผลการวิจัย	60
ข้อเสนอแนะ	64
บรรณานุกรม	65
ภาคผนวก	69
ภาคผนวก ก.	70
ภาคผนวก ข.	78
ประวัติผู้วิจัย	83

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงผลการลงทะเบียนผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP ปี พ.ศ. 2553 จังหวัดตาก (แยกประเภทผลิตภัณฑ์)	2
2	แสดงผลการลงทะเบียนผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP ปี พ.ศ. 2553 จังหวัดตาก (แยกประเภทผู้ผลิต)	31
3	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	39
4	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามข้อมูลทั่วไปของกลุ่มผู้ผลิต	43
5	ภาพรวมค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในการบริหารจัดการของกลุ่มผู้ผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดตาก	46
6	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในการบริหารจัดการของกลุ่มผู้ผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ การบริหารจัดการด้านคน (Man)	47
7	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในการบริหารจัดการของกลุ่มผู้ผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ การบริหารจัดการด้านการเงิน (Money)	48
8	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในการบริหารจัดการของกลุ่มผู้ผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ การบริหารจัดการด้านวัตถุดิบ (Material)	49
9	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในการบริหารจัดการของกลุ่มผู้ผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ การบริหารจัดการด้านวิธีการ (Method)	50
10	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในการบริหารจัดการของกลุ่มผู้ผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ การบริหารจัดการด้านตลาด (Market)	51
11	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในการบริหารจัดการของกลุ่มผู้ผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ การบริหารจัดการด้านเครื่องจักร (Machine)	52
12	ข้อเสนอแนะการบริหารจัดการของกลุ่มผู้ผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์	53

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	กรอบแนวคิดในการวิจัย	38